

УДК 342.9:351.751(477)

DOI https://doi.org/10.32782/galician_studies/law-2025-12-21

Михайловська Ірина Анатоліївна

аспірант кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ORCID ID: 0009-0002-5951-0147

СИСТЕМА ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ НАГЛЯДУ І КОНТРОЛЮ У СФЕРІ МЕДІА

У статті досліджено систему принципів адміністративно-правового механізму нагляду і контролю у сфері медіа. Обґрунтовано доцільність її побудови за трирівневою моделлю, яка охоплює конституційно-конвенційні принципи, спеціальні законодавчі принципи нагляду і контролю та принципи державної політики у сфері медіа. До першого рівня віднесено принципи законності, пропорційності, заборони цензури та невтручання в редакційну діяльність. Встановлено, що ці принципи мають найвищу юридичну силу, визначають зовнішні межі дискреційних повноважень медійного регулятора та забезпечують відповідність його діяльності Конституції України і статті 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Розкрито зміст трискладового тесту правомірності обмежень свободи медіа, який передбачає законність втручання, наявність легітимної мети та його необхідність і пропорційність у демократичному суспільстві. Розмежовано незаконне цензурне втручання, правомірний редакційний контроль та офіційний моніторинг медіаконтенту. До другого рівня віднесено закріплені Законом України «Про медіа» принципи рівності прав і законних інтересів суб'єктів у сфері медіа, гарантування їхніх прав, об'єктивності, неупередженості, відкритості, прозорості, невтручання та незалежності Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. З'ясовано особливості реалізації кожного із зазначених принципів у процесі проведення моніторингу, перевірок і застосування заходів реагування. Третій рівень утворюють принципи державної політики: технологічна нейтральність, недопущення дублювання наглядових повноважень та забезпечення ефективного нагляду для захисту національного медіапростору й інформаційної безпеки. Наголошено, що принцип невтручання виконує гарантійну функцію та запобігає перетворенню наглядової діяльності на приховану форму цензури. Визначено, що дотримання системи принципів є необхідною умовою законності рішень медійного регулятора, належного мотивування обмежувальних заходів, захисту редакційної незалежності та забезпечення ефективного судового контролю.

Ключові слова: медіа, адміністративно-правовий механізм, нагляд, контроль, принципи, законність, пропорційність, заборона цензури, невтручання, незалежність медійного регулятора.

Mykhailovska I. A. The System of Principles of the Administrative and Legal Mechanism of Supervision and Control in the Media Sector

The article examines the system of principles governing the administrative and legal mechanism of supervision and control in the media sector. It substantiates the expediency of structuring this system according to a three-level model comprising constitutional and conventional principles, special statutory principles of supervision and control, and principles of state media policy. The first level includes the principles of legality, proportionality, prohibition of censorship, and non-interference with editorial activities. These principles have the highest legal force, define the external limits of the media regulator's discretionary powers, and ensure compliance with the Constitution of Ukraine and Article 10 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. The article explains the three-part test for determining the lawfulness of restrictions on media freedom, which requires that an interference be prescribed by law, pursue a legitimate aim, and be necessary and proportionate in a democratic society. Unlawful censorship, legitimate editorial control, and official monitoring of media content are distinguished. The second level comprises the principles established by the Law of Ukraine "On Media": equality of the rights and legitimate interests of media entities, protection of their rights, objectivity, impartiality, openness, transparency, non-interference, and independence of the National Council of Television and Radio Broadcasting of Ukraine. The particularities of implementing these principles during monitoring, inspections, and the application of response measures are identified. The third level consists of the principles of state media policy, including technological neutrality, prevention of duplication of supervisory powers, and effective supervision aimed at protecting the national media environment and information security. It is emphasised that the principle of non-interference performs a safeguarding function and prevents supervisory activities from being transformed into a concealed form of censorship. Compliance with the system of principles is determined to be a necessary

condition for the legality of the media regulator's decisions, proper justification of restrictive measures, protection of editorial independence, and effective judicial review.

Key words: *media, administrative and legal mechanism, supervision, control, principles, legality, proportionality, prohibition of censorship, non-interference, independence of the media regulator.*

Постановка проблеми. Державний нагляд і контроль у сфері медіа здійснюються в умовах необхідності забезпечення балансу між захистом національного медіапростору та гарантуванням свободи вираження поглядів. Наділення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення повноваженнями щодо моніторингу, проведення перевірок і застосування заходів реагування створює ризик надмірного втручання в редакційну діяльність, якщо межі відповідної дискреції не визначені системою взаємопов'язаних правових принципів. Закон України «Про медіа» закріплює галузеві принципи наглядової діяльності, однак їхній зміст, співвідношення з конституційними гарантіями та значення для прийняття конкретних рішень потребують доктринального осмислення. Особливо важливим є розмежування офіційного моніторингу, правомірного редакційного контролю та цензури. Невизначеність у застосуванні принципів законності, пропорційності, невтручання, об'єктивності й незалежності регулятора може призвести до свавільного розширення його повноважень. Тому актуальним є формування цілісної системи принципів, яка визначала б зміст і межі адміністративно-правового механізму нагляду і контролю у сфері медіа.

Стан наукової розробки проблеми. Теоретичні засади законності, державного контролю та нагляду досліджували В. Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, В. М. Гаращук, Т. О. Коломосьць, Р. С. Мельник та інші представники науки адміністративного права. Питання свободи вираження поглядів, заборони цензури та меж втручання держави розкрито у практиці Конституційного Суду України, Верховного Суду і Європейського суду з прав людини. Водночас трирівнева система принципів нагляду і контролю саме у сфері медіа та їхнє практичне значення для діяльності Національної ради залишаються недостатньо дослідженими.

Метою статті є розроблення системи принципів адміністративно-правового механізму нагляду і контролю у сфері медіа, визначення їхнього змісту, ієрархії та функціонального призначення, а також обґрунтування їх значення для встановлення меж дискреційних повноважень медійного регулятора і захисту свободи вираження поглядів.

Виклад основного матеріалу. Систему принципів адміністративно-правового механізму контролю та нагляду у сфері медіа доцільно вибудовувати за трирівневою моделлю, де: 1) найвищий рівень складають конституційно-конвенційні принципи, що мають найвищу юридичну силу і виконують функцію зовнішніх меж наглядової діяльності, і де необхідно виділити принципи законності, пропорційності, заборони цензури та невтручання; 2) спеціальні законодавчі принципи нагляду і контролю утворюють рівень галузевого регулювання (де необхідно виділити принципи – рівності прав і законних інтересів усіх суб'єктів у сфері медіа; гарантування прав та законних інтересів кожного суб'єкта у сфері медіа; об'єктивності та неупередженості здійснення нагляду та контролю; відкритості, прозорості нагляду та контролю; невтручання у діяльність суб'єкта у сфері медіа, якщо вона здійснюється в межах закону; незалежності Національної ради під час здійснення нагляду та контролю від політичних партій та будь-яких інших об'єднань громадян).

Принцип законності діяльності суб'єктів владних повноважень впливає з частини другої статті 19 Конституції України [1]. У сфері медіа він набуває підвищеного значення, оскільки будь-яке наглядове рішення потенційно зачіпає свободу вираження поглядів. Об'єднана палата Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду в постанові від 24 грудня 2021 року у справі № 826/13522/17 (провадження № К/9901/11291/20) [2] наголосила, що дискреційні повноваження медіа-регулятора не є абсолютними: звертаючись до суду з позовом про анулювання ліцензії, Національна рада може діяти лише на підставах, вичерпно визначених законом, і не вправі розширювально тлумачити передумови застосування такого заходу. Суд у цій справі послався на статтю 19 Конституції України та на практику Європейського суду з прав людини у справі «Hasan and Chaush v. Bulgaria» (заява № 30985/96) [3], відповідно до якої національне законодавство має забезпечувати захист від свавільного втручання держави, з достатньою чіткістю визначаючи межі дискреції компетентних органів. Зазначена правова позиція, сформульована ще за чинності попереднього законодавства, зберігає методологічне значення й для застосування Закону України «Про медіа», оскільки стосується фундаментальної вимоги якості закону.

Принцип пропорційності обмежень нормативно закріплений у частині другій статті 4 Закону України «Про медіа», де зазначено, що будь-які обмеження свобод у сфері медіа, у тому числі рішення, які забороняють або обмежують розповсюдження будь-якого медіа на території України, рішення про зупинення, анулювання або відмову у видачі ліцензій, про відмову у реєстрації суб'єкта у сфері медіа, можуть бути встановлені та застосовані лише на підставі закону, якщо це є необхідним у демократичному суспільстві, а відповідне обмеження є пропорційним (ненадмірним) щодо поставленої мети. Далі норма відтворює перелік легітимних цілей, який кореспондує частині другій статті 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [4]. Фактично законодавець інкорпорував трискладовий тест ЄСПЛ безпосередньо до тексту галузевого закону, зробивши його обов'язковим елементом мотивування кожного наглядового рішення.

Принцип заборони цензури та невтручання закріплений частинами третьою і четвертою статті 4 Закону України «Про медіа», що визначає, що цензура забороняється; не допускається незаконне втручання у діяльність суб'єктів у сфері медіа з боку державних органів, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, політичних партій, власників відповідних суб'єктів; не допускаються вимога попереднього погодження інформації, яка поширюється медіа, заборона поширення інформації з боку посадових осіб державних органів, органів місцевого самоврядування, політичних партій. Крім того положеннями чинного законодавства України передбачається встановлення підстав адміністративної відповідальності за допущення проявів цензури та заборона втручання в професійну діяльність журналістів і засобів масової інформації з боку органів державної влади або органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб (стаття 45-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення) [5]. У чинному КУпАП визначено, що цензурою є «вимога, спрямована до засобу масової інформації, журналіста, головного редактора, організації, що здійснює випуск засобу масової інформації, його засновника (співзасновника), видавця, розповсюджувача, попередньо узгоджувати інформацію, що поширюється (крім випадків, коли така вимога йде від автора цієї інформації чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав на неї), та/або як накладення заборони (крім випадків, коли така заборона накладається судом) чи перешкоджання в будь-якій іншій формі тиражуванню або поширенню інформації з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб заборонена» [6].

При цьому ч.ч. 2-4 статті 45-1 КУпАП визначається, що заборона незаконного втручання у професійну діяльність журналістів є однією з основоположних гарантій свободи слова, незалежності медіа та реалізації права суспільства на одержання суспільно значущої інформації. Її зміст полягає в тому, що будь-який вплив на редакційні рішення, способи збирання, опрацювання та поширення інформації допускається виключно у випадках і формах, прямо передбачених законодавством або редакційними документами та договорами, укладеними відповідно до закону. Отже, засновники медіа, органи державної влади, органи місцевого самоврядування та їхні посадові особи не можуть довільно визначати зміст журналістських матеріалів, вимагати оприлюднення чи приховування певної інформації, забороняти висвітлення діяльності окремих осіб або перешкоджати обґрунтованій критиці суб'єктів публічної влади.

До неправомірного втручання слід зарахувати не лише безпосередні письмові або усні вказівки щодо змісту конкретного матеріалу, а й опосередковані способи впливу на редакційну політику. Такими можуть бути погрози звільненням журналіста, застосування адміністративного чи фінансового тиску, безпідставне вилучення матеріалу з ефіру або видання, нав'язування тематики публікацій, блокування доступу до суспільно значущої інформації, заборона згадувати певних осіб, примушування до поширення наперед визначеної позиції, а також переслідування за критичні матеріали. Спільною ознакою цих дій є спрямованість на обмеження професійної самостійності журналіста або редакції поза межами правомірного редакційного контролю.

Однак заборону втручання не потрібно ототожнювати із заборонаю будь-якого редакційного контролю [7; 8]. Чинним законодавством України визначається, що редакційний контроль (редакційну відповідальність) має вирішальний вплив суб'єкта у сфері медіа на створення або добір, організацію та поширення програм чи іншої масової інформації. Редакційні рішення, за цим же Законом, це рішення, які регулярно приймаються в процесі редакційного контролю та пов'язані з щоденним функціонуванням медіа. Редактор або інший уповноважений працівник медіа може перевіряти достовірність, повноту, відповідність матеріалів професійним стандартам, редакційному статуту та вимогам законодавства. Принципова відмінність полягає в тому, що правомірний редакційний контроль спрямований на забезпечення якості, законності та достовірності поширюваної інформації, тоді як

цензурне втручання має на меті підпорядкувати зміст матеріалу політичним, адміністративним, корпоративним або особистим інтересам суб'єкта впливу [9]. Журналіст має право відмовитися від авторства (підпису) на матеріал, якщо після редакційної правки його зміст суперечить переконанням журналіста. Отже, редагування саме по собі законодавець не вважає порушенням [9].

Окремою гарантією незалежності медіа є заборона створення державних органів, установ чи посад, основним призначенням яких було б здійснення попереднього контролю за змістом інформації. Ідеться про недопустимість інституціоналізації цензури, тобто створення механізму, за якого поширення журналістського матеріалу залежить від попереднього погодження з органом влади або посадовою особою. Така заборона не виключає законного державного регулювання та офіційного моніторингу у сфері медіа. Проте відповідна діяльність має здійснюватися виключно компетентним органом, на підставі закону та з дотриманням установленої процедури. Її призначенням є оцінювання вже поширеної інформації щодо відповідності законодавчим вимогам, а не попереднє визначення її змісту чи надання дозволу на оприлюднення.

Таким чином, необхідно розмежовувати законний моніторинг медіа та цензуру. Моніторинг має спостережний і аналітичний характер та слугує засобом виявлення ознак можливого порушення законодавства. Натомість цензура передбачає попередній або поточний владний вплив на зміст інформації з метою дозволити, заборонити чи змінити її поширення. Виявлені під час моніторингу ознаки порушення не надають органу влади права втручатися у творчу діяльність журналіста поза межами передбаченої законом процедури.

Додатковою гарантією професійної незалежності журналістів є встановлення кримінальної відповідальності за умисне перешкоджання їхній законній професійній діяльності та переслідування у зв'язку з виконанням професійних обов'язків або висловленням критики. Кримінально-правова заборона охоплює активні дії, спрямовані на недопущення збирання, одержання, створення, зберігання чи поширення інформації, а також переслідування журналіста за вже оприлюднені матеріали. Підвищена суспільна небезпека таких діянь зумовлена тим, що вони посягають не лише на професійні права конкретного журналіста, а й на інформаційні права невизначеного кола осіб та демократичні засади функціонування держави. Відповідальність за такі дії передбачена статтею 171 Кримінального кодексу України, а загальні гарантії заборони цензури та незаконного втручання закріплені у статті 24 Закону України «Про інформацію».

До цього ж рівня належать позиції органу конституційної юрисдикції. У Рішенні від 20 січня 2012 року № 2-рп/2012 Конституційний Суд України [10], тлумачачи положення статей 32 і 34 Конституції України, окреслив межі допустимого поширення інформації про особу, чим встановив конституційний орієнтир для оцінки правомірності медійного контенту. Рішенням від 16 березня 2004 року № 6-рп/2004 Суд визнав конституційним положення частини другої статті 9 Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів», підтвердивши допустимість диференційованих правових режимів у медійній сфері [11].

Як було зазначено, другий рівень принципів здійснення нагляду та контролю у сфері контролю та нагляду складають галузеві принципи, визначені у статті 98 Закону «Про медіа» [8]. Згідно з частиною першою цієї статті під час здійснення нагляду та контролю Національна рада керується такими принципами: рівності прав і законних інтересів усіх суб'єктів у сфері медіа; гарантування прав та законних інтересів кожного суб'єкта у сфері медіа; об'єктивності та неупередженості здійснення нагляду та контролю; відкритості, прозорості нагляду та контролю; невтручання у діяльність суб'єкта у сфері медіа, якщо вона здійснюється в межах закону; незалежності Національної ради під час здійснення нагляду та контролю від політичних партій та будь-яких інших об'єднань громадян.

Наведений перелік потребує доктринального коментаря. Принципи рівності та гарантування прав співвідносяться як загальне і особливе: перший забезпечує однакове ставлення регулятора до всіх піднаглядних суб'єктів незалежно від форми власності, категорії мовлення чи технології поширення, другий – індивідуальні процедурні гарантії конкретного суб'єкта, деталізовані у статті 105 Закону України «Про медіа». Принцип об'єктивності та неупередженості вимагає, щоб висновок про порушення ґрунтувався на належно зафіксованих доказах, передусім на акті моніторингу, а не на суб'єктивній оцінці змісту. Принцип відкритості й прозорості реалізується через оприлюднення актів регулятора (стаття 87) та його звітність (стаття 88), однак законодавець розумно обмежив його дію правилом про заборону передчасного оприлюднення акта моніторингу (абзац третій частини п'ятої статті 97) – тут прозорість поступається презумпції добросовісності суб'єкта [8].

Окремого акценту потребує принцип невтручання в редакційну діяльність. Його доцільно розглядати як нормативне вираження наглядової, а не контрольної природи відносин між регулятором і суб'єктами у сфері медіа. Слід зауважити, що Закон України «Про медіа» вживає терміни «нагляд» і «контроль» як взаємозамінні [8], тож їхнє розмежування має доктринальний характер. У науці адміністративного права з контролем традиційно пов'язують можливість втручатися в оперативну діяльність підконтрольного об'єкта й оцінювати доцільність його рішень. Нагляд натомість обмежується перевіркою додержання законності щодо організаційно не підпорядкованих суб'єктів [8]. Саме наглядова модель узгоджується із законодавчими гарантіями свободи діяльності медіа: принципом вільного визначення змісту інформації, заборонаю цензури та недопущенням незаконного втручання в діяльність суб'єктів у сфері медіа [8].

Отже, предметом оцінки регулятора є відповідність поширеної інформації імперативним вимогам закону, насамперед законодавчо визначеним змістовим обмеженням [13]. Доцільність, якість чи редакційна вмотивованість конкретних рішень до цього предмета не належать. Будь-яке обмеження свободи діяльності медіа має ґрунтуватися на законі, бути необхідним у демократичному суспільстві та пропорційним меті. Сам регулятор, як і кожен суб'єкт владних повноважень, діє лише на підставі, у межах повноважень і в спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Такий підхід корелює з позицією Європейського суду з прав людини: державні органи не повинні підміняти власними уявленнями професійне судження медіа щодо способів подання матеріалу. Він відповідає й європейському стандарту, який зобов'язує держави поважати редакційну свободу. Таким чином, принцип невтручання виконує функцію правового запобіжника, що унеможлиблює трансформацію нагляду на латентну форму цензури. Його дотримання підлягає судовій перевірці за критеріями ч. 2 ст. 2 КАС України [14].

Принцип незалежності регулятора під час здійснення нагляду сформульований у статті 98 Закону України «Про медіа» вужче, ніж загальна гарантія незалежності Національної ради, закріплена статтею 72 Закону, оскільки акцентує захист саме від впливу політичних партій та об'єднань громадян. Це положення слід тлумачити в системному зв'язку зі статтями 70–72 та з європейськими стандартами незалежності медіарегуляторів, зафіксованими у статті 30 Директиви 2010/13/ЄС у редакції 2018 року.

Крім того окремою групою принципів здійснення контролю та нагляду у сфері медіа доцільно виділити так звані принципи державної політики, що визначають конфігурацію механізму, де нами виділяються: принципи технологічної нейтральності; принцип недопущення дублювання наглядових повноважень; забезпечення ефективного нагляду (контролю) за дотриманням на території України вимог і обмежень у сфері медіа з метою захисту національного медіа-простору України та побудови інформаційного середовища, здатного протистояти актуальним загрозам інформаційній безпеці.

Висновок. Отже, адміністративно-правовий механізм нагляду і контролю у сфері медіа є самостійним правовим явищем, яке не зводиться ані до сукупності повноважень медіарегулятора, ані до процедури проведення перевірок, а становить цілісну систему нормативних, інституційних, інструментальних та процедурних засобів, підпорядковану конституційним гарантіям свободи вираження поглядів.

Варто наголосити, що існує законодавче ототожнення нагляду і контролю у Законі України «Про медіа» відображає гібридну природу компетенції Національної ради, яка поєднує наглядові повноваження щодо організаційно не підпорядкованих суб'єктів із регуляторним впливом на медійний ринок. Доктринальне розмежування цих категорій зберігає теоретичне значення, однак не може бути механічно перенесене на медійну сферу без урахування її специфіки.

Структура механізму здійснення нагляду та контролю у сфері медіа охоплює такі підсистеми, як: нормативна, інституційна, об'єктна, функціонально-інструментальна та процедурно-результативна. Особливістю вітчизняної моделі є включення до інституційної підсистеми недержавних органів спільного регулювання, наділених повноваженнями щодо надання експертних висновків та визначення критеріїв віднесення осіб до суб'єктів у сфері онлайн-медіа.

Література:

1. Конституція України. URL: <https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-i>
2. Постанова Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 24 грудня 2021 року у справі № 826/13522/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/102220951>
3. Hasan and Chaush v. Bulgaria URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-58921%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-58921%22]})

4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass/european-convention-on-human-rights>
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань забезпечення та безперешкодної реалізації права людини на свободу слова: Закон України від 3 квітня 2003 року № 676-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/676-15#Text>
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8073-10#Text>
7. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII, ч. 2 ст. 24. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
8. Про медіа : Закон України від 13.12.2022 № 2849-IX, п. 47, 48 ч. 1 ст. 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>
9. Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста : Закон України від 23.09.1997 № 540/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540/97-вр#Text>
10. Рішення Конституційного Суду України від 20 січня 2012 року № 2-рп/2012 у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-12#Text>
11. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення частини другої статті 9 Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» (справа про друковані періодичні видання) від 16 березня 2004 року № 6-рп/2004 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-04#Text>
12. Гаращук В. Контроль та нагляду державному управлінні: навчальний посібник. Харків: Вид-во Національної юридичної академії України ім. Я. Мудрого, 1999. 53 с.
13. Regulation (EU) 2024/1083 of the European Parliament and of the Council of 11 April 2024 (European Media Freedom Act)
14. Кодекс адміністративного судочинства України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>

References:

1. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine]. <https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-i> [in Ukrainian].
2. Supreme Court, Administrative Court of Cassation. (2021). Postanova vid 24 hrudnia 2021 roku u spravi № 826/13522/17 [Judgment of December 24, 2021, in case No. 826/13522/17]. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/102220951> [in Ukrainian].
3. European Court of Human Rights. Hasan and Chaush v. Bulgaria. <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58921>
4. Council of Europe. Konventsiiia pro zakhyst prav liudyny i osnovopolozhnykh svobod [Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms]. <https://www.coe.int/uk/web/compass/european-convention-on-human-rights> [in Ukrainian].
5. Verkhovna Rada of Ukraine. (2003). Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy z pytan zabezpechennia ta bezpereshkodnoi realizatsii prava liudyny na svobodu slova [On amendments to certain legislative acts of Ukraine concerning the protection and unimpeded exercise of the human right to freedom of expression]: Law of Ukraine No. 676-IV of April 3, 2003. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/676-15#Text> [in Ukrainian].
6. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia [Code of Ukraine on Administrative Offences]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8073-10#Text> [in Ukrainian].
7. Verkhovna Rada of Ukraine. (1992). Pro informatsiiu [On information]: Law of Ukraine No. 2657-XII of October 2, 1992, Article 24, Part 2. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> [in Ukrainian].
8. Verkhovna Rada of Ukraine. (2022). Pro media [On media]: Law of Ukraine No. 2849-IX of December 13, 2022, Article 1, Part 1, Paragraphs 47–48. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text> [in Ukrainian].
9. Verkhovna Rada of Ukraine. (1997). Pro derzhavnu pidtrymku media, harantii profesiinoi diialnosti ta sotsialnyi zakhyst zhurnalista [On state support for media, guarantees of professional activity, and social protection of journalists]: Law of Ukraine No. 540/97-VR of September 23, 1997. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540/97-вр#Text> [in Ukrainian].
10. Constitutional Court of Ukraine. (2012). Rishennia vid 20 sichnia 2012 roku № 2-рп/2012 u spravi za konstytutsiinym podanniam Zhashkivskoi raionnoi rady Cherkaskoi oblasti shchodo ofitsiinoho tлумачення polozhen chastyn pershoi, druhoi statti 32, chastyn druhoi, tretioi statti 34 Konstytutsii Ukrainy [Decision No. 2-рп/2012 of January 20, 2012, in the case concerning the constitutional petition of the Zhashkiv District Council of Cherkasy Region regarding the official interpretation of Article 32, Parts 1 and 2, and Article 34, Parts 2 and 3, of the Constitution of Ukraine]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-12#Text> [in Ukrainian].

11. Constitutional Court of Ukraine. (2004). Rishennia vid 16 bereznia 2004 roku № 6-rp/2004 u spravi za konstitutsiinym podanniam 46 narodnykh deputativ Ukrainy shchodo vidpovidnosti Konstytutsii Ukrainy (konstitutsiinosti) polozhennia chastyny druhoi statti 9 Zakonu Ukrainy “Pro derzhavnu pidtrymku zasobiv masovoi informatsii ta sotsialnyi zakhyst zhurnalistiv” (sprava pro drukovani periodychni vydannia) [Decision No. 6-rp/2004 of March 16, 2004, in the case concerning the constitutional petition of 46 Members of Parliament of Ukraine regarding the constitutionality of Article 9, Part 2, of the Law of Ukraine “On state support for mass media and social protection of journalists” (case concerning printed periodicals)]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-04#Text> [in Ukrainian].

12. Harashchuk, V. (1999). Kontrol ta nahliad u derzhavnomu upravlinni: navchalnyi posibnyk [Control and supervision in public administration: A textbook]. Kharkiv: Publishing House of the Yaroslav Mudryi National Law Academy of Ukraine. 53 p. [in Ukrainian].

13. European Parliament & Council of the European Union. (2024). Regulation (EU) 2024/1083 of the European Parliament and of the Council of 11 April 2024 (European Media Freedom Act).

14. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy [Code of Administrative Judicial Procedure of Ukraine]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 24.11.2025

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 16.12.2025

Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.12.2025